

Asesiad Effaith Sengl

Cyngor Caerdydd

1. Manylion y Cynnig

Beth yw'r cynnig?

Teitl: CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033

Ai cynnig newydd yw hwn neu a ydych chi'n diwygio polisi, strategaeth, prosiect, gweithdrefn neu wasanaeth sy'n bod eisoes?

Newydd

Yn bod eisoes

Cyfarwyddiaeth/Gwasanaeth:

Addysg a Dysgu Gydol Oes

Pwy sy'n datblygu'r cynnig?

Enw: Richard Portas

Teitl y Swydd: Cyfarwyddwr y Rhaglen - CTY

Swyddog Arweiniol Cyfrifol (Cyfarwyddwr neu Gyfarwyddwr Cynorthwyol):

Melanie Godfrey
Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes

Portffolio'r Cabinet:

Addysg (Y Cynghorydd Sarah Merry)

Awdurdodiad	
Cwblhawyd Gan:	Rosalie Phillips
Teitl y Swydd:	Swyddog Prosiectau
Dyddiad:	14 Chwefror 2024
Cymeradwywyd gan:	
Teitl y Swydd:	

Hanes y ddogfen - peidiwch â'i olygu

Gellir cryfhau'r Asesiad Effaith Sengl (AES) wrth i amser fynd yn ei flaen, gan helpu i lunio'r cynnig. Bydd rheoli fersiwn yn cynnig llwybr archwilio defnyddiol o sut mae'r AES wedi datblygu. Dylid cadw fersiynau drafft o'r asesiad ar gyfer cyflawnrwydd, ond dim ond y fersiwn derfynol fydd ar gael i'r cyhoedd. Gellir darparu fersiynau drafft i reoleiddwyr os yw'n briodol.

Fersiwn	Awdur	Teitl y Swydd	Dyddiad
1	Fiona Gibson	Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol	12/10/2022
2	Fiona Gibson	Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol	12/04/2023
3	Fiona Gibson	Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol	12/12/2023

2. Trosolwg o'r Cynnig

Pa gamau y mae'r Cyngor yn eu hystyried a pham?

Rhowch amlinelliad manwl o'r cynnig. Bydd yr wybodaeth hon yn cefnogi eich canfyddiadau yn yr asesiadau effaith.

Ym mis Hydref 2019, cymeradwyodd y Cabinet weledigaeth newydd ar gyfer dysgu ac addysgu, Caerdydd 2030. Mae hyn wedi darparu fframwaith ar gyfer atgyfnerthu cynnydd parhaus ac wedi cefnogi gwelliant addysgol dros y 4 blynedd diwethaf.

Mae Caerdydd wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran nifer yr ysgolion sy'n cynnig profiadau addysgol o ansawdd uchel i'w disgyblion fel y gwelir drwy adroddiadau Estyn sydd wedi'u gyrru gan arweinwyr a llywodraethwyr cryf ar draws ein hysgolion. Mae pob ysgol yng Nghaerdydd yn gweithio mewn partneriaeth ag eraill, boed gyda theuluoedd a sefydliadau yn eu cymuned leol, wrth bontio gydag ysgolion uwchradd neu gydag ysgolion eraill gyda'r bwriad o wella cyfleoedd i ddysgwyr a staff.

Fodd bynnag, roedd y pandemig yn ei gwneud yn ofynnol i ysgolion fabwysiadu ffyrdd gwahanol iawn o weithio gyda defnydd sylweddol o ddysgu ac addysgu ar-lein er, i lawer, nid oedd y trawsnewid sydyn yn galluogi pawb i elwa o'r un mewnbyn ag y byddent yn yr ysgol. Er bod y mwyafrif helaeth o ddysgwyr wedi profi mwy o sefydlogrwydd wrth ddychwelyd i ddysgu yn gyson yn yr ysgol dros y ddwy flynedd ddiwethaf, mae etifeddiaeth COVID-19 yn parhau, gyda Phrif Arolygydd Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru yn nodi sut mae 'dysgu a gollwyd' wedi effeithio ar ddysgwyr, ynghyd a lefelau absenoldeb uchel parhaus a disgyblion yn gwrthod dychwelyd i amgylchedd yr ysgol, oherwydd pryder.

Roedd nifer y dysgwyr yng Nghaerdydd gydag ADY cymhleth sydd angen darpariaeth arbenigol eisoes yn cynyddu'n raddol cyn 2020. Mae cyfraddau ar ôl y pandemig wedi cynyddu'n gyflymach yn hytrach na lleihau gyda thua 3.5% o ddysgwyr bellach angen lleoliadau arbenigol i ddiwallu eu hanghenion, o'i gymharu â 2.9% yn 2017/18. Mae ymateb i'r heriau hyn yn effeithiol wedi golygu bod angen cynllunio gofalus i gefnogi dysgwyr, eu teuluoedd a'r gweithlu addysg wrth iddynt ddychwelyd i'r normau blaenorol.

Yn dilyn y pandemig mae'r DU wedi wynebu heriau ariannol gyda gwasanaethau cyhoeddus dan bwysau digynsail yn enwedig o ran cyllid ar gyfer gwasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg. Mae anghydraddoldeb incwm wedi cynyddu gyda rhagor o blant yng Nghaerdydd yn byw mewn teuluoedd incwm isel cymharol (AGPh) a chyfran uwch o ddysgwyr yn gymwys i gael cPYADd (Llywodraeth Cymru 09/2023).

Yn benodol ar gyfer Caerdydd, mae'r heriau canlynol wedi'u nodi:

- Newidiadau demograffig – gan gynnwys cyfraddau genedigaethau sy'n amrywio tua 1000 o frig i waelod carfannau disgyblion
- Y galw am ADY – mae hynny wedi rhagori ar gyflenwad lleoedd dros nifer o flynyddoedd
- Newidiadau mewn patrymau ymfudo lleol a ledled y ddinas

- Ymrwymiadau a thargedau cenedlaethol a lleol ar gyfer ehangu darpariaeth ysgolion cyfrwng Cymraeg
- Ystad addysg – mae honno mewn cyflwr gwael oherwydd degawdau o danfuddsoddi hanesyddol
- Heriau recriwtio a chadw – gan gynnwys pob lefel o staffio
- Ansefydlogrwydd ariannol gyda nifer cynyddol o ysgolion yn wynebu heriau'r gyllideb - yn gyson â gweddill y DU
- Anghydraddoldeb darpariaeth – gan gynnwys mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg ac ôl-16
- Lles ac iechyd meddwl pobl ifanc - mae hynny wedi dirywio ers y pandemig
- Dim digon o ddefnydd o'r cyfleusterau ar draws ein hystâd addysg - gydag angen i alluogi rhagor o fynediad at asedau ffisegol a darparu rhagor o werth i gymunedau lleol.

Mae pwysigrwydd sicrhau y gall dysgwyr yn gallu elwa o addysg hynod effeithiol yn bwysicach fyth os bwriedir cymryd camau breision wrth wrthbwysio anfantais a chefnogi symudedd cymdeithasol a chydlyniant.

Datblygwyd Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 (Atodiad 2) i adeiladu ar y cyflawniadau diweddar ar draws ysgolion Caerdydd, i ystyried y gofynion newidiol ar gyfer y dyfodol ac i amlinellu gweledigaeth y Cyngor i gyflawni themâu a nodau Caerdydd 2030.

Gan gydnabod rôl arweinyddiaeth a llywodraethu cryf wrth hyrwyddo canlyniadau addysgol i blant a theuluoedd, bydd Caerdydd, drwy'r strategaeth hon, yn edrych ar wella prosesau cydweithredol er budd dysgwyr a'r gweithlu addysg yn y ddinas. Bydd y strategaeth yn darparu fframwaith i annog cydweithredu ac yn cynnwys pecyn cymorth y dylai ymarferwyr ei ystyried mewn ardaloedd lleol ledled y ddinas.

Mae manteision cydweithredu rhwng ysgolion bellach wedi'u sefydlu'n gadarn yng Nghaerdydd ac yn cael eu cefnogi gan ymchwil genedlaethol a rhyngwladol mewn systemau ysgolion effeithiol ledled y byd. Mae hyn wedi cynnwys adolygiad thematig ESTYN (2019) a Chanllawiau Proses Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir ar gyfer Awdurdodau Lleol ac Ysgolion (2023) a oedd yn ystyried yr ymchwil yn feirniadol ac yn nodi'r manteision allweddol canlynol fel rhan o'u casgliad:

- strwythurau arweinyddiaeth strategol, llywodraethu a rheoli cryf sy'n caniatáu i arweinwyr ysgolion ganolbwyntio ar ddysgu, addysgu a chodi safonau
- mae dysgu a phrofiadau cymdeithasol ehangach ar gyfer dysgwyr yn cefnogi canlyniadau gwell a mwy cynaliadwy
- cyfleoedd recriwtio dengar a chadw staff drwy ddarparu ystod o ddysgu proffesiynol a llwybrau gyrfa newydd i staff
- cyfleoedd newydd i staff gydweithio, cynyddu cymhelliant, lleihau llwyth gwaith ac unigedd drwy gynllunio a gweithgareddau a rennir
- rhannu adnoddau, manteisio ar arbedion maint ac osgoi dyblygu adnoddau ac ymdrech
- cyfrifoldebau ac atebolrwydd a rennir i blant ar draws cymunedau yn hytrach nag o fewn ysgol benodol yn unig er budd pob dysgwr

- cynnig gwasanaethau estynedig ar draws ysgolion ac amrywiaeth o weithgareddau, gofal plant, cymorth i rieni a mynediad cymunedol na fydd ysgol unigol efallai'n gallu darparu, gan gefnogi cydlyniant cymunedol a helpu i gynnal darpariaeth addysg

Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar y dystiolaeth hon, ynghyd ag ymgorffori profiad a gwybodaeth gweithwyr proffesiynol Caerdydd a CCD a phenaethiaid Caerdydd sy'n fedrus wrth gydweithredu ac sydd â gallu amlwg i arwain sefydliadau dysgu ac addysgu o ansawdd uchel sy'n cynnwys dwy ysgol neu fwy.

Beth yw'r costau a/neu arbedion?

Beth fydd cost y cynnig a sut fydd yn cael ei ariannu?

Sut gellid lleihau costau drwy gyfranogi a chydweithio, ar draws Cyngor Caerdydd a/neu gyda rhanddeiliaid allanol?

Oes arbedion a sut bydd y rhain yn cael eu gwireddu?

Mae'r strategaeth yn nodi sut y byddai rhannu adnoddau, manteisio ar arbedion maint ac osgoi dyblygu yn cael effaith gadarnhaol ar ddirprwyo adnoddau o fewn y gyllideb Addysg.

3. Asesiadau o Effaith

Pa asesiadau o effaith y mae angen i chi eu cwblhau i gefnogi eich cynnig?

Mae rhagor o wybodaeth am bob asesiad wedi'i chynnwys ar ddechrau'r adran berthnasol.

Mae'r [Offeryn Sgrinio Asesu Effaith](#) yn rhoi cyngor sydd wedi'i deilwra i'ch polisi, strategaeth neu brosiect arfaethedig ynghylch pa asesiadau effaith y gallai fod eu hangen a phwy i gysylltu â nhw i ddysgu mwy.

Mae'r offeryn sgrinio yn ffurflen ar-lein gyda chwestiynau amlddewis yn bennaf a dylai gymryd llai na 10 munud i'w gwblhau.

Ar ôl cyflwyno'r atebion, bydd e-bost awtomataidd yn cael ei anfon atoch gyda'r camau nesaf a argymhellir a manylion ynghylch â phwy i gysylltu am gyngor arbenigol.

Rhowch Do neu Naddo wrth ymyl pob un o'r asesiadau o effaith a restrir isod i ddangos pa rai sy'n cael eu cyflawni. Ar gyfer asesiadau nad ydynt yn cael eu cynnal, dilëwch yr adrannau perthnasol ar y tudalennau dilynol.

Asesiad o Effaith	Cwblhawyd: Do / Naddo
A. Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	Do
B. Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant	Do
C. Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	Do
D. Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd	Naddo
E. Asesiad Amgylcheddol Strategol	Naddo
F. Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data	Naddo
G. Asesiad o'r Effaith ar Iechyd	Naddo

Am ragor o wybodaeth am yr holl asesiadau effaith uchod gan gynnwys pwy i gysylltu ag ef am gyngor, ewch i'r [Porth Polisi](#).

A: Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Gellir cael canllawiau ar gwblhau'r asesiad hwn [yma](#). Cysylltwch â'r Tîm Cydraddoldeb am unrhyw gymorth pellach o ran cwblhau'r asesiad hwn - TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk

O dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, mae "effaith wahaniaethol" yn golygu y bydd pobl o nodwedd warchoddedig benodol (e.e. pobl o oedran penodol) yn cael eu heffeithio'n llawer mwy gan y newid na grwpiau eraill.

Effaith ar y Nodweddion Gwarchoddedig

Oedran

A fydd y cynnig yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol / negyddol]** ar wahanol grwpiau oedran?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Hyd at 18 oed	X		
18 - 65 oed	X		
Dros 65 oed	X		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydwethredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydwethredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Mae'r strategaeth yn ceisio caniatáu i gyrff llywodraethu ddyrannu adnoddau yn eu hysgolion yn well er mwyn gwella canlyniadau i ddysgwyr.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno o fewn fframwaith y strategaeth yn cael eu datblygu yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru ar yr adeg berthnasol.

Gallai cynigion olygu newidiadau yn strwythurau staffio'r ysgolion yn amodol ar y newidiadau arfaethedig.

Byddai unrhyw benderfyniadau sy'n cael eu gwneud o ran staffio yn fater i'r Corff Llywodraethu perthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Anabledd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl anabl?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Nam ar y Clyw	X		
Anabledd Dysgu	X		
Salwch neu Gyflwr Iechyd Hirdymor	X		
Iechyd Meddwl	X		
Niwroamrywiaeth	X		
Nam Corfforol	X		
Camdefnyddio Sylweddau	X		
Nam ar y Golwg	X		
Arall	X		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Mae'r strategaeth yn ceisio caniatáu i gyrff llywodraethu ddyrannu adnoddau yn eu hysgolion yn well er mwyn gwella canlyniadau i ddysgwyr.

Buddsoddi mewn diogelu staff i gefnogi rhyngweithio gofal bugeiliol â theluoedd sy'n cyd-fynd ag angen sicrhau gwell canlyniad i'r dysgwyr, eu teuluoedd a lleihau'r baich ar y staff dysgu ac addysgu gan sicrhau eu bod yn gallu canolbwyntio ar les y dysgwr a'i ganlyniadau addysgol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Mae'n ofynnol bod gan ysgolion Gynllun Cydraddoldeb Strategol a byddent yn gweithio gyda'i gilydd i sicrhau yr eir i'r afael ag unrhyw bryderon.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Ailbennu Rhywedd

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl trawsryweddol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Pobl Drawsryweddol (Mae pobl drawsryweddol yn bobl y mae ei hunaniaeth rhywedd yn wahanol i'w rhyw adeg eu geni.)			X

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar bobl drawsryweddol. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno o fewn fframwaith y strategaeth yn cael eu datblygu yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru hanfodol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Priodas a Phartneriaeth Sifil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar briodas a phartneriaeth sifil?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Priodas			X
Partneriaeth Sifil			X

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar briodas a phartneriaeth sifil. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno o fewn fframwaith y strategaeth yn cael eu datblygu yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru hanfodol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Beichiogrwydd a Mamolaeth

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar feichiogrwydd a mamolaeth?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Beichiogrwydd			
Mamolaeth			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar feichiogrwydd a mamolaeth. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno o fewn fframwaith y strategaeth yn cael eu datblygu yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru hanfodol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Hil

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar y grwpiau canlynol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Gwyn			
Grwpiau Cymysg / Aml-ethnig			
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig			
Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du Prydeinig			
Grwpiau Ethnig Eraill			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar hil. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai'n rhaid datblygu unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno o fewn fframwaith y strategaeth yn cael eu datblygu yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru hanfodol ar yr adeg berthnasol.

Mae ysgolion yn gwasanaethu ystod amrywiol o gymunedau ac yn adlewyrchu eu poblogaeth leol i raddau helaeth, fodd bynnag, mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar wasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu. Rhaid i'r Cyngor felly sicrhau, wrth gyflwyno cynigion ac ar ôl gweithredu cynigion, bod ysgolion yn cael cefnogaeth i ddiwallu anghenion amrywiol y cymunedau y maent wedi'u lleoli ynddynt a bod pob un yn gallu datblygu cyfle cyfartal i holl deuluoedd yr ardal.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Crefydd, Credoau, neu Ddiffyg Cred

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl sydd â chrefyddau, credoau a diffyg cred wahanol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Bwdhaidd			
Cristnogol			
Hindŵaidd			
Dyneiddiol			
Iddewig			
Mwslimaidd			
Sikh			
Cred arall			
Dim cred			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydwethredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Mae'r strategaeth yn ceisio caniatáu i gyrff llywodraethu ddyrannu adnoddau yn eu hysgolion yn well er mwyn gwella canlyniadau i ddysgwyr.

Byddai angen ystyried unrhyw gynigion a gyflwynwyd gan gyrff llywodraethu ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir/ysgolion gwirfoddol a reolir o fewn gofynion Canllawiau Ffedereiddio Llywodraeth Cymru nad yw'n caniatáu i ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir/ysgolion gwirfoddol a reolir, ffedereiddio ag ysgolion cymunedol.

Byddai'n rhaid datblygu unrhyw gynigion sy'n cael eu cyflwyno yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru hanfodol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor (yn amodol ar fod y weithdrefn yn cael ei mabwysiadu gan y corff llywodraethu perthnasol) ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Rhyw

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol / negyddol]** ar bobl wrywaidd, fenywaidd neu anneuaid?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Pobl wrywaidd			
Pobl fenywaidd			
Pobl anneuaid			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar ryw. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai'n rhaid datblygu unrhyw gynigion a gyflwynir o fewn fframwaith y strategaeth yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru angenrheidiol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisiau'r Cyngor ar gyfle cyfartal

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Cyfeiriadedd Rhywiol

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [cadarnhaol / negyddol]** ar bobl â chyfeiriadedd rhywiol gwahanol?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Bi			
Hoyw			
Lesbiaidd			
Heterorywiol			
Arall			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol yn deillio o argymhellion yr adroddiad hwn.

Y weledigaeth ar gyfer Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 yw:

Sicrhau manteision Caerdydd 2030 ar gyfer dysgwyr a staff trwy gynnig addysg fwy lleol drwy gydweithredu, ffedereiddio a rhesymoli ffurfiol.

Ni fyddai unrhyw effaith wahaniaethol ar gyfeiriadedd rhywiol. Nod y Strategaeth yw sicrhau manteision i'r holl ddysgwyr a staff.

Mae mynediad i addysg yng Nghaerdydd ar sail gyfartal. Mae pob ysgol yn gweithredu'n unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb a bydd ysgolion yn parhau i gymhwyso polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal.

Byddai'n rhaid datblygu unrhyw gynigion a gyflwynir o fewn fframwaith y strategaeth yn unol â gofynion y Ddeddf Cydraddoldeb, a'u hasesu'n llawn i nodi unrhyw effeithiau gwahaniaethol/mesurau lliniaru angenrheidiol ar yr adeg berthnasol.

Byddai gweithdrefn y Cyngor ar gyfer rheoli newidiadau staffio sy'n deillio o unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael ei defnyddio wrth weithredu unrhyw newidiadau. Byddai hyn yn sicrhau bod arfer da yn cael ei ddilyn, gan gynnwys defnyddio polisïau'r Cyngor ar gyfle cyfartal

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

Dd/B

Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol

A ragwelir y bydd y newid yn lleihau neu'n cyfrannu at anghydraddoldeb canlyniad, o ganlyniad i anfantais economaidd-gymdeithasol? (e.e. a fydd y newid yn cael effaith negyddol ar y rheini sydd ar incwm isel, neu'r rhai sy'n byw mewn ardaloedd difreintiedig?)

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Effaith economaidd-gymdeithasol			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.

Datblygwyd Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 i adeiladu ar y cyflawniadau diweddar ar draws ysgolion Caerdydd, i ystyried y gofynion newidiol ar gyfer y dyfodol ac i amlinellu ein gweledigaeth i gyflawni themâu a nodau Caerdydd 2030.

Mae Caerdydd wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran nifer yr ysgolion sy'n cynnig profiadau addysgol o ansawdd uchel i'w disgyblion fel y gwelir drwy adroddiadau Estyn. Mae pob ysgol yng Nghaerdydd yn gweithio mewn partneriaeth ag eraill, boed gyda theuluoedd a sefydliadau yn eu cymuned leol, wrth bontio gydag ysgolion uwchradd neu gydag ysgolion eraill gyda'r bwriad o wella cyfleoedd i ddysgwyr a staff.

Mae yna hefyd nifer o drefniadau cydweithredu a ffedereiddio ffurfiol yn gweithredu'n llwyddiannus ar draws y ddinas. Mae llawer wedi'i ddysgu o'r rhain ac mae tystiolaeth glir o lwyddiant gyda manteision cadarn ar ffurf cyfleoedd dysgu gwell, a lleihau'r bwlch cyrhaeddiad ar gyfer disgyblion difreintiedig ochr yn ochr â rhagor o gyfleoedd i ddatblygu'r gweithlu yn broffesiynol yn ogystal â

gwneud yn fawr o'r sgiliau arweinyddiaeth a llywodraethu cryf sy'n gallu sicrhau gwell gwerth i ddysgwyr a staff ysgolion.

Y tu hwnt i'r cytundebau ffurfiol hyn, mae trefniadau clwstr a phartneriaethau sector wedi'u halinio o fewn cyfnodau oedran ac ar eu traws. Mae llawer o'r partneriaethau hyn yn sicrhau manteision o gydweithio i sicrhau gwasanaethau ychwanegol a/neu fynediad at adnoddau i gefnogi dysgu na fyddent efallai'n fforddiadwy i un ysgol yn unig.

Yn yr hinsawdd sydd ohoni, mae'n amlwg mai'r ffordd orau o symud ymlaen yw i sefydliadau gydweithio, gan gynnwys ysgolion.

Gan ddwyn ynghyd yr ystod o ffynonellau data yng Nghaerdydd, nodwn yr heriau canlynol:

- Newidiadau demograffig – gan gynnwys cyfraddau genedigaethau sy'n amrywio tua 1000 o frig i waelod carfannau disgyblion
- Y galw am ADY – mae hynny wedi rhagori ar gyflenwad lleoedd dros nifer o flynyddoedd
- Newidiadau mewn patrymau ymfudo lleol a ledled y ddinas
- Ymrwymadau a thargedau cenedlaethol a lleol ar gyfer ehangu darpariaeth ysgolion cyfrwng Cymraeg
- Ystad addysg – mae honno mewn cyflwr gwael oherwydd degawdau o danfuddsoddi hanesyddol
- Heriau recriwtio a chadw – gan gynnwys pob lefel o staffio
- Ansefydlogrwydd ariannol gyda nifer cynyddol o ysgolion yn wynebu heriau'r gyllideb - yn gyson â gweddill y DU
- Anghydraddoldeb darpariaeth – gan gynnwys mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg ac ôl-16
- Lles ac iechyd meddwl pobl ifanc - mae hynny wedi dirywio ers y pandemig
- Dim digon o ddefnydd o'r cyfleusterau ar draws ein hystad addysg - gydag angen i alluogi rhagor o fynediad at asedau ffisegol a darparu rhagor o werth i gymunedau lleol.

Gan gydnabod rôl arweinyddiaeth gref a llywodraethu wrth hyrwyddo deilliannau addysgol i blant a theuluoedd, yn y dyfodol bydd Caerdydd yn blaenoriaethu defnyddio sgiliau a phrofiad ei harweinwyr addysg mwyaf talentog a llywodraethwyr galluog iawn i gefnogi'r cyfeiriad strategol a nodir yn y strategaeth hon trwy brosesau cydweithredol pellach i gefnogi a herio er budd ein dysgwyr a'r gweithlu addysg ym mhob rhan o'r ddinas.

Mae manteision cydweithredu rhwng ysgolion bellach wedi'u sefydlu'n gadarn yng Nghaerdydd ac yn cael eu cefnogi gan ymchwil genedlaethol a rhyngwladol mewn systemau ysgolion effeithiol ledled y byd. Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar y dystiolaeth hon, ynghyd ag ymgorffori profiad a gwybodaeth gweithwyr proffesiynol Caerdydd a CCD a phenaethiaid Caerdydd sy'n fedrus wrth gydweithredu ac sydd â gallu amlwg i arwain sefydliadau dysgu ac addysgu o ansawdd uchel sy'n cynnwys dwy ysgol neu fwy.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

Y Gymraeg

A fydd y cynnig hwn yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar yr iaith Gymraeg?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
Y Gymraeg			

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
<p>Mae Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru yn nodi'r weledigaeth o filiwn o siaradwyr Cymraeg ledled Cymru erbyn 2050.</p> <p>Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei strategaeth Cymraeg 2050 yn 2017, sy'n nodi gweledigaeth o greu miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Erbyn 2050, y nod yw y bydd 40 y cant o blant (ym mhob grŵp blwyddyn) yn derbyn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg. O blith y rhai sydd mewn addysg cyfrwng Saesneg, y dybiaeth yw y bydd hanner y rhai sy'n gadael yr ysgol yn dweud eu bod yn gallu siarad Cymraeg. Mae'r strategaeth yn rhagdybio, yn genedlaethol, y bydd 70 y cant o bobl ifanc 15 oed yn gallu siarad Cymraeg erbyn 2050, sy'n cynnwys 40 y cant yn dod o ysgolion Cymraeg a 30 y cant yn dod o ysgolion cyfrwng Saesneg.</p> <p>Mae Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 yn gwneud darpariaeth i awdurdod lleol baratoi cynllun deng mlynedd. Cyhoeddwyd Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd ar wefan y Cyngor ar 1 Medi 2022 yn dilyn cymeradwyaeth gan Weinidog Cymru ym mis Gorffennaf 2022.</p> <p>Mae'r strategaeth hon yn cefnogi holl ganlyniadau CSCA Caerdydd, ond yn fwyaf nodedig mae'n cyfrannu at gynnydd nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r strategaeth yn cynnwys rhaglen arweinyddiaeth weithredol a fyddai'n darparu llwybr datblygu i lywodraethwyr ac arweinwyr Cymraeg dawnus. Yn unol â'r strategaeth, byddai cydweithredu a ffedereiddio hefyd yn gallu datblygu llwybrau datblygiad proffesiynol ar draws y sefydliad a allai ddenu staff sy'n siarad Cymraeg.</p>
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

Ymgynghori ac Ymgysylltu

Pa drefniadau sydd wedi'u gwneud i ymgynghori / ymgysylltu â sefydliadau cydraddoldeb / cymunedol, yn enwedig y rhai sy'n cynrychioli'r rhai rydych chi wedi'u nodi sy'n debygol o gael eu heffeithio?

Nid oes angen ymgynghori/ymgysylltu o ganlyniad uniongyrchol i argymhellion yr adroddiad hwn.

Byddai barn rhanddeiliaid yn cael ei cheisio fel rhan o unrhyw newidiadau arfaethedig sy'n deillio o'r strategaeth ac yn cael ei hadolygu fel rhan o'r dadansoddiad ôl-ymgynghori.

Crynodeb o Gamau Gweithredu (a restrir yn yr Adrannau uchod)

	Camau Gweithredu
Oedran	
Anabledd	
Ailbennu Rhywedd	
Priodas a Phartneriaeth Sifil	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	
Hil	
Crefydd/Cred	
Rhyw	
Cyfeiriadedd Rhywiol	
Effaith economaidd-gymdeithasol	
Y Gymraeg	
Cyffredinol / Trosfwaol (yn berthnasol i'r holl grwpiau uchod)	

Y Camau Nesaf

Dylid cynnwys unrhyw argymhellion ar gyfer camau gweithredu yr ydych yn bwriadu eu cymryd o ganlyniad i'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb hwn (a restrir yn y Crynodeb o Gamau Gweithredu) fel rhan o Gynllun Busnes eich Gwasanaeth i'w monitro'n rheolaidd.

Pan fo'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn dangos effeithiau negyddol, rhaid i chi atodi'r ffurflen i'r Cabinet neu Adroddiad Penderfyniad y Swyddog.

Ar ôl cwblhau'r Asesiad hwn, sicrhewch fod y ffurflen yn cael ei chyflwyno i flwch post y Tîm Cydraddoldeb fel bod cofnod o'r holl asesiadau a gynhelir yn y Cyngor

TîmCydraddoldeb@caerdydd.gov.uk.

ASESIAD O'R EFFAITH AR HAWLIAU PLANT (AEHP)

I gael gwybodaeth am yr AEHP neu gymorth gyda chwblhau'r asesiad, e-bostiwch Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk

Teitl y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth sy'n cael ei asesu:	CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033
Math o Asesiad:	Newydd:

Pwy sy'n gyfrifol am ddatblygu a gweithredu'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth?	
Enw:	Rosalie Phillips
Teitl y Swydd:	Uwch Swyddog Prosiectau
Tîm/Gwasanaeth:	Cynllunio Ysgolion
Cyfarwyddiaeth:	Addysg

CAM 1: DIBEN/CWMPAS

- Beth yw'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth?
Crynowch ei nodau cyffredinol ac unrhyw nodau sy'n benodol i blant.**

Datblygwyd Addysg Caerdydd: Strategaeth Gydweithredu a Ffedereiddio 2024-2033 i adeiladu ar y cyflawniadau diweddar ar draws ysgolion Caerdydd, i ystyried y gofynion newidiol ar gyfer y dyfodol ac i amlinellu ein gweledigaeth i gyflawni themâu a nodau Caerdydd 2030.

Mae Caerdydd wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran nifer yr ysgolion sy'n cynnig profiadau addysgol o ansawdd uchel i'w disgyblion fel y gwelir drwy adroddiadau Estyn. Mae pob ysgol yng Nghaerdydd yn gweithio mewn partneriaeth ag eraill, boed gyda theuluoedd a sefydliadau yn eu cymuned leol, wrth bontio gydag ysgolion uwchradd neu gydag ysgolion eraill gyda'r bwriad o wella cyfleoedd i ddysgwyr a staff.

Mae yna hefyd nifer o drefniadau cydweithredu a ffedereiddio ffurfiol yn gweithredu'n llwyddiannus ar draws y ddinas. Mae llawer wedi'i ddysgu o'r rhain ac mae tystiolaeth glir o lwyddiant gyda manteision cadarn ar ffurf cyfleoedd dysgu gwell, a lleihau'r bwlch cyrhaeddiad ar gyfer disgyblion difreintiedig ochr yn ochr â rhagor o gyfleoedd i ddatblygu'r gweithlu yn broffesiynol yn ogystal â gwneud yn fawr o'r sgiliau arweinyddiaeth a llywodraethu cryf sy'n gallu sicrhau gwell gwerth i ddysgwyr a staff ysgolion.

Y tu hwnt i'r cytundebau ffurfiol hyn, mae trefniadau clwstwr a phartneriaethau sector wedi'u halinio o fewn cyfnodau oedran ac ar eu traws. Mae llawer o'r partneriaethau hyn

yn sicrhau manteision o gydweithio i sicrhau gwasanaethau ychwanegol a/neu fynediad at adnoddau i gefnogi dysgu na fyddent efallai'n fforddiadwy i un ysgol yn unig.

Yn yr hinsawdd sydd ohoni, mae'n amlwg mai'r ffordd orau o symud ymlaen yw i sefydliadau gydweithio, gan gynnwys ysgolion.

Wrth gydnabod rôl arweinyddiaeth gref a llywodraethu wrth hyrwyddo deilliannau addysgol i blant a theuluoedd, yn y dyfodol bydd Caerdydd yn blaenoriaethu defnyddio sgiliau a phrofiad ei harweinwyr addysg mwyaf talentog a llywodraethwyr galluog iawn i gefnogi'r cyfeiriad strategol a nodir yn y strategaeth hon trwy brosesau cydweithredol pellach i gefnogi a herio er budd ein dysgwyr a'r gweithlu addysg ym mhob rhan o'r ddinas.

Mae manteision cydweithredu rhwng ysgolion bellach wedi'u sefydlu'n gadarn yng Nghaerdydd ac yn cael eu cefnogi gan ymchwil genedlaethol a rhyngwladol i systemau ysgolion effeithiol ledled y byd. Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar y dystiolaeth hon, ynghyd ag ymgorffori profiad a gwybodaeth gweithwyr proffesiynol Caerdydd a CCD a phenaethiaid Caerdydd sy'n fedrus wrth gydweithredu ac sydd â gallu amlwg i arwain sefydliadau dysgu ac addysgu o ansawdd uchel sy'n cynnwys dwy ysgol neu fwy.

2. Dewiswch y grwpiau o blant a phobl ifanc yr effeithir arnynt yn uniongyrchol a/neu'n anuniongyrchol. Adolygwch yr wybodaeth ar ôl cwblhau'r ffurflen.

☒ Nodweddion Gwarchoddedig	☒ AHY
☒ Rhieni Ifanc	☒ Teithwyr Sipsi
☒ Plant Rhieni Sengl	☒ Ceiswyr lloches
☒ Plant sy'n byw yn yr Arc Ddeheuol	☒ Cymuned PDdALIE
☒ Plant Rhieni Byddar	☒ Profiad o fod mewn gofal
☒ Gofalwyr Ifanc	☒ Cyn-ysgol
☒ Ysgol Gynradd	☒ Ysgol Uwchradd
☒ Cymraeg Iaith Gyntaf	☒ Siaradwyr Saesneg anffrodorol
☒ Ardal Leol Benodol	☒ Y ddinas gyfan
☒ LHDTTC+	☒ ADY
☒ Cyfiawnder Ieuenctid	Arall - Cliciwch neu tapiwch yma i weld grwpiau eraill a nodwyd

CAM 2: ADEILADU AC ASESU

Mae Egwyddorion Cyffredinol y CCUHP (Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn) wrth wraidd ymagwedd hawliau plant. [Bydd y ddolen hon](#) yn mynd â chi i dudalen ar ein gwefan gyda rhestr lawn o Hawliau Plant a gwybodaeth ategol. [Cliciwch yma](#) i gael mynediad at restr o erthyglau wedi'u grwpio'n themâu cyffredin.

3. Beth yw effaith debygol/wirioneddol y cynnig ar hawliau plant? A yw'n gadarnhaol, yn negyddol neu'n niwtral?

<i>Disgrifiwch yr effaith</i>	<i>Erthyglau CCUHP perthnasol</i>	<i>Graddfa'r Effaith</i>	<i>Sut i liniaru effaith (os yw'n negyddol) ⓘ - gwybodaeth ychwanegol</i>
Potensial ar gyfer gwell safonau addysgol a mynediad teg at addysg o safon. Potensial ar gyfer gwell lles a chydlyniant cymdeithasol trwy gydweithredu ac ymgysylltu â'r gymuned.	Erthygl 28 (Yr hawl i addysg), Erthygl 29 (Nodau Addysg), Erthygl 31 (Hamdden, Chwarae, a Diwylliant)	Cadarnhaol	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Potensial ar gyfer gwell mynediad cyfartal at adnoddau addysgol gwell a/neu gymorth i blant o deuluoedd incwm isel neu'r rheini ag ADY.	Erthygl 2 (peidio â gwahaniaethu), Erthygl 29 (Nodau Addysg)	Cadarnhaol	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Potensial ar gyfer gwell sefydlogrwydd ariannol gan gefnogi gallu ysgolion i ddarparu addysg ac adnoddau o safon, gan effeithio'n benodol ar blant mewn teuluoedd incwm isel.	Erthygl 4 (Gweithredu Hawliau), Erthygl 27 (Safon Byw Ddigonol), Erthygl 28 (Yr hawl i addysg)	Cadarnhaol	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu effaith.	Cliciwch yma i nodi erthygl.	Dewiswch werth.	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu effaith.	Cliciwch yma i nodi erthygl.	Dewiswch werth.	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu effaith.	Cliciwch yma i nodi erthygl.	Dewiswch werth.	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu effaith.	Cliciwch yma i nodi erthygl.	Dewiswch werth.	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.

Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu effaith.	Cliciwch yma i nodi erthygl.	Dewiswch werth.	Cliciwch neu tapiwch yma i ychwanegu mesur lliniaru.
---	------------------------------	-----------------	--

CAM 3: LLAIS A THYSTIOLAETH

4. **Sut ydych chi'n bwriadu adolygu'r polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth i sicrhau ei b/fod yn parchu, diogelu a chyflawni hawliau plant?** ⓘ - gwybodaeth ychwanegol

Byddai'r effaith ar blant a phobl ifanc yn cael ei hystyried gan y Cyngor a/neu gyrff llywodraethu ysgolion wrth gyflwyno cynigion penodol.

5. **Ydych chi wedi chwilio am farn a phrofiadau plant a phobl ifanc, ac wedi eu cynnwys? Beth ydych chi'n ei wybod am farn a phrofiadau plant a phobl ifanc sy'n berthnasol i'r cynnig?** ⓘ - gwybodaeth ychwanegol

Nid oes angen ymgynghori/ymgysylltu o ganlyniad uniongyrchol i argymhellion yr adroddiad hwn. Byddai barn plant a phobl ifanc yn cael ei cheisio fel rhan o unrhyw newidiadau arfaethedig sy'n deillio o'r strategaeth ac yn cael ei hadolygu fel rhan o'r dadansoddiad ôl-ymgynghori gan y corff sy'n cynnig.

CAM 4: CYLLIDEB

Mae'n bwysig ystyried yr adnoddau a'r elfennau cyllidebol sy'n cael eu priodoli'n uniongyrchol i blant a phobl ifanc er mwyn galluogi goruchwyliaeth.

6. **Beth yw'r gyllideb ar gyfer y polisi/strategaeth/prosiect/gweithdrefn/gwasanaeth?**
Yn eich ateb, dylech gynnwys unrhyw ddyraniadau penodol ar gyfer plant a phobl ifanc ac a fydd unrhyw ran o'r gyllideb yn cael ei defnyddio i liniaru effeithiau negyddol a nodwyd uchod.

I'w ddiweddarau pan fydd goblygiadau ariannol wedi'u cadarnhau.

CAM 5: CAMAU GWEITHREDU A NODWYD

7. **Pa gamau gweithredu a nodwyd neu ba newidiadau a wnaed i'r polisi/strategaeth/ prosiect/ gweithdrefn / gwasanaeth o ganlyniad i'r asesiad hwn?**
 ⓘ - gwybodaeth ychwanegol

Dd/b

AWDURDODI

Dylai Swyddog Arweiniol y polisi/strategaeth/project/gweithdrefn/gwasanaeth gwblhau'r templed a dylai'r rheolwr priodol ym mhob Gwasanaeth ei gymeradwyo.

Cwblhawyd Gan:	Rosalie Phillips
Dyddiad Cyflwyno:	01/02/2024
Teitl y Swydd:	Uwch Swyddog Prosiectau
Cymeradwywyd gan:	Brett Andrewartha
Teitl y Swydd:	Rheolwr Cynllunio'r Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion

Llywodraethu a Gwneud Penderfyniadau

Pan ystyrir bod angen Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant, rhaid i chi atodi'r ffurflen wedi'i chwblhau i'r Adroddiad Cabinet neu Benderfyniad Swyddog. Rhaid hefyd anfon copi drwy e-bost at Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk

Cyngor a Chymorth

Canllawiau UNICEF ar Asesiadau o'r Effaith ar Hawliau Plant ar gyfer Llywodraeth Leol:

[Child rights impact assessment - Child Friendly Cities & Communities \(unicef.org.uk\)](https://www.unicef.org.uk/child-rights-impact-assessment-child-friendly-cities-communities)

I gael rhagor o wybodaeth neu gymorth gyda chwblhau'r AEHP, e-bostiwch Dîm Caerdydd sy'n Dda i Blant CaerdyddSynDdaIBlant@caerdydd.gov.uk

C: Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Cysylltwch â Thîm Polisi Caerdydd Ddwyieithog am unrhyw gymorth yn cwblhau'r asesiad hwn, drwy e-bostio [Materion Polisi Iaith Gymraeg / Welsh Language Policy Matters](#).

Safonau'r Gymraeg 88-97 (Llunio Polisi)

Gellir dod o hyd i Hysbysiad Cydymffurfio llawn Cyngor Caerdydd [yma](#), ond mae'r Safonau a nodir uchod yn benodol yn ymwneud â pha effaith, os o gwbl, sydd gan eich cynnig (boed yn benderfyniad polisi, polisi neu strategaeth newydd neu ddiwygiedig, neu ddarpariaeth gwasanaethau diwygiedig) ar yr iaith Gymraeg ac ar siaradwyr Cymraeg. Gallai'r effaith a nodwyd fod yn **uniongyrchol neu'n anuniongyrchol** a rhaid cynnwys unrhyw dystiolaeth o'r fath.

Cânt eu crynhoi isod, a **rhaid** i chi ddarparu tystiolaeth, yn enwedig o unrhyw ymarferion ymgynghori a gynhaliwyd, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt, er mwyn cefnogi eich sylwadau, p'un a ydych yn nodi effaith cadarnhaol, andwyol neu niwtral.

- A fydd y cynnig hwn yn effeithio ar a) y cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg a b) **peidio** â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg? (Ticiwch bob un sy'n berthnasol)

	Cadarnhaol	Negyddol	Niwtral
a)	X		
b)	X		

Yn seiliedig ar eich ateb uchod, rhowch sylwadau a thystiolaeth ategol yn y blychau perthnasol ar y cwestiynau canlynol, ar gyfer pob un o'r uchod yr ydych wedi eu ticio.

- A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn, fel y byddai'n cael effeithiau cadarnhaol, neu effeithiau cadarnhaol cynyddol?

A ellid llunio neu ail-lunio'r cynnig hwn i sicrhau nad yw'n cael effeithiau andwyol, neu effeithiau llai andwyol?

Mae Strategaeth y Gymraeg Llywodraeth Cymru yn nodi'r weledigaeth o filiwn o siaradwyr Cymraeg ledled Cymru erbyn 2050.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei strategaeth Cymraeg 2050 yn 2017, sy'n nodi gweledigaeth o greu miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Erbyn 2050, y nod yw y bydd 40 y cant o blant (ym mhob grŵp blwyddyn) yn derbyn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg. O blich y rhai sydd mewn addysg cyfrwng Saesneg, y dybiaeth yw y bydd hanner y rhai sy'n gadael yr ysgol yn dweud eu bod yn gallu siarad Cymraeg. Mae'r strategaeth yn rhagdybio, yn genedlaethol, y bydd 70 y cant o bobl ifanc 15 oed yn gallu siarad Cymraeg erbyn 2050, sy'n cynnwys 40 y cant yn dod o ysgolion Cymraeg a 30 y cant yn dod o ysgolion cyfrwng Saesneg.

Mae Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 yn gwneud darpariaeth i awdurdod lleol baratoi cynllun deng mlynedd. Cyhoeddwyd Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd ar wefan y Cyngor ar 1 Medi 2022 yn dilyn cymeradwyaeth gan Weinidog Cymru ym mis Gorffennaf 2022.

Mae'r strategaeth hon yn cefnogi holl ganlyniadau CSCA Caerdydd, ond yn fwyaf nodedig mae'n cyfrannu at gynnydd nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r strategaeth yn cynnwys rhaglen arweinyddiaeth weithredol a fyddai'n darparu llwybr datblygu i lywodraethwyr ac arweinwyr Cymraeg dawnus. Yn unol â'r strategaeth, byddai cydweithredu a ffedereiddio hefyd yn gallu datblygu llwybrau datblygiad proffesiynol ar draws y sefydliad a allai ddenu staff sy'n siarad Cymraeg. Mae'r strategaeth yn ceisio datblygu modelau o gydweithio mewn ysgolion a fyddai'n mynd i'r afael ag anawsterau wrth recriwtio a chadw gweithwyr proffesiynol profiadol a medrus. Byddai gweithredu newidiadau sy'n gyson â'r strategaeth yn arwain at ysgolion cyfrwng Cymraeg yn rhannu staff, sgiliau a phrofiad a byddai'n cefnogi recriwtio a chadw Prifathrawon, arweinwyr ac athrawon pynciau arbenigol, gweithlu ADY profiadol a medrus, staff cymorth dysgu ac aelodau corff llywodraethu o safon uchel i'r sector. Nodir bod hyn yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg.

Gan fod llai o ysgolion cyfrwng Cymraeg nag ysgolion cyfrwng Saesneg, gall fod yn anoddach i ddisgyblion o fewn grŵp o ysgolion wedi'u ffedereiddio ymgynnull a chydweithredu ar gyfer prosiectau a digwyddiadau ar y cyd. Lle y bo'n berthnasol, byddai angen ystyried mesurau lliniaru er mwyn sicrhau tegwch ag ysgolion cyfrwng Saesneg mewn partneriaethau tebyg, megis hwyluso cydweithredu ar-lein a/neu gymorth drwy gyllidebau ysgolion.

- Wrth ymgynghori ar y cynnig, a ystyriwyd ac a geisiwyd barn ar yr effeithiau (cadarnhaol a negyddol) y byddai'n eu cael ar yr iaith Gymraeg ac ar gyfer siaradwyr Cymraeg yn y gymuned ehangach?

A geisiodd, ac a roddodd, yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael effeithiau cadarnhaol, neu gynyddu effeithiau cadarnhaol?

A geisiodd, ac a roddodd, yr ymgynghoriad ystyriaeth i farn ar sut y gallai'r cynnig gael dim effeithiau andwyol, neu effeithiau llai andwyol?

Dylech gynnwys copi o'r cwestiwn / cwestiynau ymgynghori perthnasol isod ynghyd â'ch tystiolaeth.

Nid oes angen ymgynghori / ymgysylltu o ganlyniad uniongyrchol i argymhellion yr adroddiad hwn.

Byddai barn rhanddeiliaid yn cael ei cheisio fel rhan o unrhyw newidiadau arfaethedig sy'n deillio o'r strategaeth ac yn cael ei hadolygu fel rhan o'r dadansoddiad ôl-ymgynghori.

- Os yw'r cynnig yn cynnwys dyfarnu grantiau, a roddwyd ystyriaeth i'r canllawiau a gyflwynwyd ym Mholisi Cyngor Caerdydd ar Ddyfarnu Grantiau yn unol â Safonau'r Gymraeg o ran a) y cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg a b) o ran **peidio** â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

Gallwch nodi **Dd/B** os nad oedd unrhyw weithred o ddyfarnu grantiau.

Dd/B

- Os cafodd ymchwil ei gwneud neu ei chomisiynu i gynorthwyo gyda datblygu'r cynnig, a oedd yn ystyried a fyddai'n cael effaith **wahaniaethol [cadarnhaol/negyddol]** ar a) y cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg a b) o ran peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael effaith gadarnhaol, neu effeithiau mwy cadarnhaol?

A wnaeth yr ymchwil a wnaed neu a gomisiynwyd i gynorthwyo â datblygu'r cynnig roi ystyriaeth i sut y gallai gael dim effeithiau andwyol, neu effeithiau llai andwyol?

Gallwch nodi **Dd/B** os na chynhaliwyd neu gomisiynwyd unrhyw ymchwil.

Dd/B

Deunyddiau a Gwasanaethau

Yn ogystal â'r asesiad effaith i sicrhau bod y cynnig yn ateb gofynion Safonau'r Gymraeg, rhaid ystyried hefyd y deunyddiau a'r gwasanaethau ategol allai fod eu hangen.

Cliciwch ar y canlynol i weld rhagor o wybodaeth am faterion penodol:

- [Gohebiaeth](#) - derbyn ac ateb (negeseuon e-bost, llythyrau, cyfathrebu ar-lein).
- [Cyrsiau Hyfforddiant Addysg](#)
- [Cyfarfodydd a Digwyddiadau Cyhoeddus](#) - cyfarfodydd neu ddigwyddiadau cyhoeddus, cyfarfodydd grŵp, ymgynghori, cyfarfodydd unigol.
- [Rhestr Wirio Caffael](#)
- [Cynhyrchu Ffurflenni](#)
- [Cynhyrchu Dogfennau Cyhoeddus](#) - polisïau, strategaethau, adroddiadau blynyddol, cynlluniau corfforaethol, canllawiau, hysbysiadau, codau ymarfer, papurau ymgynghori,

trwyddedau, tystysgrifau, rheolau, llyfrynnau, taflenni, pamffledi neu gardiau, tocyn/talebau.

- [Cyhoeddiadau Cyhoeddus](#)
- [Negeseuon Cyhoeddus – electronig – fideo](#)
- [Cyhoeddusrwydd a Hysbysebu](#)
- [Gwasanaethau Derbynfa](#)
- [Peiriannau Hunan-wasanaeth](#)
- [Arwyddion, Hysbysiadau a Deunydd Arddangos](#)
- [Cyfryngau Cymdeithasol](#)
- [Ffôn](#) - derbyn ac ateb galwadau.
- [Gwefannau, Apiau a Gwasanaethau Ar-lein](#)

A yw'r holl ddeunyddiau a gwasanaethau ategol yn cydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg? Os nad ydynt, anfonwch unrhyw waith cyfieithu gofynnol at Log Cyfieithu Caerdydd Ddwieithog – gellir dod o hyd i'r ffurflen gais [yma](#).

Ydyn

Strategaeth Sgiliau Iaith Gymraeg Cyngor Caerdydd

Gellir gweld y strategaeth hon [yma](#) ac mae dogfennau cyfarwyddyd ychwanegol wedi eu cynhyrchu i gefnogi ei gweithrediad:

- [Asesu Sgiliau Cymraeg a Nodi Rolau Cymraeg Hanfodol](#)
- [Gweithdrefnau Recriwtio, Dethol a Chyfweld a'r Gymraeg.](#)

A oes gennych fynediad at ddigon o staff sy'n siarad Cymraeg i gefnogi cyflawni'r cynnig tra'n cydymffurfio â gofynion safonau'r Gymraeg?

Oes

Y Camau Nesaf

Pan ystyrir bod Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg yn hanfodol, rhaid i chi atodi'r ffurflen i'r Cabinet neu Adroddiad Swyddog y Cabinet.

Rhaid hefyd e-bostio copi at Dîm Polisi Caerdydd Ddwieithog [Materion Polisi Iaith Gymraeg / Welsh Language Policy Matters](#).